

Naročnina doma na skupni naslov mesečno 2 D., na posameznega 2 Din. 50 par.

V inozemstvo 6 Din, ali z M. Listom, M. Ogracem i kalendarom 8 Din. 50 para., letno 100 Din. Plačati se mora bar mesečno naprej. Štev. položnice 11806.

NOVINE

SLOVENSKE K

G. Milač Simon prof.
Majstrova ul. 3.

Vredništvo v D. Lendavi
hš. 67, uprava v Črensov-
cih, Slov. Krajina.

Cena oglasov:
pol
niže.
MO
Maribor
Mali
oglas do 10 reči 5 Din.,
više vsaka reč 1 D. 50 p.
Popust po dogovori.

K razdelitvi naših občin.

Kda pri kakšem občinskem, go-spodarskom dugovanju ma svoje prste poleg politična stranka, se to vsikdar ponesreči. Zato je ponesrečena tudi delitev ali združitev naših občin. Naj gledamo lendavski ali sobočki srez, v obema najdemo od začetka nezadovolnost. Če bi se po prvoy združitvi gledalo na stvarne potrebe i žele prebivalstva, ne bi trbelo zdaj popravliti i krpiti. Komaj je minolo par mesecov, kak je občinski zakon izišo i smo dobili nazaj stare vogrske notarošije, že je objavljena sprememba. Ka to pomeni? Znova nepotrebno delo i nepotrebne stroške. Povzroči pa v narodi ta krparija samo nezavupanje, ar te ne ve, ka pride vütro, čeravno je dnes etakši zakon.

Če bi se gledala stvarna potreba, jeli bi se trgale občine v kraj od cerkve? Jeli bi se napravljale male občine, štere nikdar nedo mogle nositi bremen, ki jih predpiše zakon? Če bi se gledale potrebe, jeli bi v Küpsince trbelo občino, gda Sobota itak ma dve? Ali bi jo trbelo v Bratonce? Ali bi se prikapčevale občine ta, kama niti poti nemajo, kak na priliko Krajna v Strükovce? Ali bi se nalagao strahoviti ter za zidavo novih občinskih hiš tistim vesnicam, štere so se že prle strošile za takše zidave v Gaberji, na Tišini itd.?

Politična stranka je delala na združitvi občin i ka je slabo napravila, dokaže s tem, ka znova drži i cepi občine. Pa ta nova družitev ali cepitev tudi ne odgovarja i to zato ne, ar a) občine neso se pitale, kak bi se mogle, če pristanejo ali ne na novo spremembo, — zakon najpre to predpiše —; b) ar je ostalo ešče več pri starom, ka bi se v prvom redi moglo popraviti.

V lendavskom srezi na priliko po novoy delitvi od Lendave odpadnejo Trimlini, ki so bili i so sestavni deo Lendave. Tri mlini so par hiš na lendavskom poli, bliže k Lendavi, kak

vnogo hiš iz Goric. Pa vendar so odvrženi, naj Lendava ma tisti odbor, šteroga ščejo meti tisti gospodje, ki so zahtevali to novo cepitev i družitev. Politična stranka je djala svojo roko gor, zato narod pravi, da njemi na hasek nede.

Pametno je, da je občina Bratonci razpuščena, da je Brezovica prišla pod Turnišče nazaj, ali ne bi se moglo to včasi v začetki napraviti, gda je to narod zahteval? Pa zakaj ne so se v začetki združile občine V. Polana i Gaberje, Genterovci i Dol. Lendava? Zdaj, gda so že vse vred vzele, zdaj naj se nanovo vse dela i se troši v toj stiski, gda niti na sol nema narod penez? Gaberje protestira, zato ka ma občinsko hišo, Polana proti stoji, ar ma faro, Genterovci se bunijo, ar so predaleč djani, isto Motvarjavčarje itd. Je trbelo te nemire napraviti tu na meji? Što nosi zato odgovornost? Jeli je to na hasek državnoj i narodnoj misli, gda narod vidi pa čüti, ka se njegove žele i zahteve ne vpoštevajo, nego dela se po želi par ljudi, ki bi radi na vlasti ostali?

Občini Melinci i Lipa nikak ne spadata k Odrancem, obe se na vse štiri protipostavljata i zahtevata, naj se prva prikapči k Beltincam, druga k Turnišči, kama sta vsikdar bile. Zakaj se ne posluhnejo prošnje tevi občin? Što rovari tu proti i zakoj? Za same Odrance bi tudi dosta hasnovitejše bilo, če bi se združili z šterovkoli sosednov vekšov občinov, ne pa ka v svojem siromaštvu iščejo pomoč pri dvema še vekšima sirotama, pri Melincih i pri Lipi. Znamo, ka bodo občine proti novoy delitvi prizivale. Majo pravico do priziva, i po dušnoj vesti je dužen vsaki pravico podpirati i po dušnoj vesti nišče nesme nikomi kvara želeti. Žalostno, nad vse žalostno pa bi bilo, če se dušnavest ne bi pitala.

kovcov našampati — dvakrat telko, prej naj ma naš narod peneze... Na eden bankovec zdaj pride samo 1/2 kile zlata, zato more dati küpec v Nedelici namesto ednoga bankovca dva, samo tak plača pravo vrednost za küpleni travnik. To se pravi: paperov je več, ali zlata samo telko, kak prle. Što ma hasek od takše modrije? Nišče. Narodna banka pa ma samo škodo, ar je mogla plačati za 2000 bankovcov več, kak za 1000 falatov.

Naj pa ne misli nišče, ka se takše sleparije ne poprimajo ništerne države. O ja, na svojoj koži smo čütili, kak je bilo te, gda je na priliko Avstro-Vogrska pustila tiskanje bankovcov prek mere. Kem več je bilo našampanih bankovcov, tem menje zlata, pravi penez je prišlo na eden takši paper, tem menje je bio vreden. 1000 kron je bilo napisano na bankovci, zlata so pa dali za te bankovec samo telko, kelko prle za edno krono.

Kda država dovoli tiskanje bankovcov prek mere, pravijo ka je inflacija. Inflacije so veseli „kšeftarje“. Oni znajo kak spadne vrednost penez od dneva do dneva, ar čtejo poročila senja penez, poročila borze. Preprosti narod pa ne ve. Grünt, hiže, dragočnosti, vse spoküpijo za fal penez, preprosti človek niti ne opazi, kak je postao od dnes do vütro berač.

Inflacije, to je prekmernoga šampanja penez, se veselijo tudi dužniki. Dobili so dobre peneze, plačajo pa s slabimi, tak se rešijo dugov. Tisti pošteni pa, šteri so šparali, spravili peneze v hranilnico, pa lepoga dneva spoznajo, ka so zgubili vse.

Poznao sem staro pošteno ženico, štera je v mirnom časi dala v edno

domačo hranilnico po kronaj 900 kron in kda je po bojni dobila nazaj za svoje peneze 225 Din, si je lejko küpila edno janko. Za svoje peneze pa pred bojnov bi dobila pet najlepših krav! Glejte, takše posledice ma šampanje penez prek mere, to je inflacija.

No zdaj pa pitamo poštene ljudi: želete, ka bi tudi mi meli inflacijo? Želete, ka bi poštene ljudje zgubili svoje

vloge, ali da bi preprosti narod, šteri se pri inflaciji ne spozna, prišeo v škrample prebrisanih sleparov? Ne, poštene ljudje kaj takšega ne želejo, za druge pa ne sme meti vüha država. Inflacije neščemo.

— Je tudi ne bo, tak je povedao naš finančni minister i mi vörjemo, ka pri tom tudi ostane. J.

Rešitev iz bolševiškoga pekla.

V oktobri lanskoga leta sta si Rusija i Litva pa vö menili nekaj voznikov. Za 24 Rusov, štere je litvanska vlada zaprla zavolo agitacije bolševizma, so bolševiki izpustili 18 Litvancov, zaprtih zavolo katoličanskoga osvedočenja. Med temi osemnajstimi je bio tudi püšpek Teofil Matulionis i 9 dühovnikov.

Škof Matulionis je že šestdesetletnik. Pred bojnov je bio eden najdelavnejših katoličanskih dühovnikov v Petrogradi, gde je zozidao na čast presv. Srca Jezušovomi lepo cerkev. L. 1923. so ga bolševiki zaprli i ga držali v vozi 3 leta. Po prestanom zapori je pali pogumno nadalüvao düšnopastersko delo. L. 1929. je bio skrivoma posvečen za püšpeka, a svoje službe ne mogeo zvršavati, ar so ga hitro znova zaprli.

Pretresljivo žalost vzbüja to, ka pripovedava püšpek od življenja katoličanskih dühovnikov na Rusoskom. Nekak 25 jih žive ešče v slobodi, ostali kakših 110 vmirajo po vozaj ali omagüejo v prisilnih delavskih taborniščaj. V hižo, gde stanüje dühovnik, namestijo skrivne slušalne priprave, v štere se vsaka reč zgrabi i zvedi naprej. Dühovnika pogosto vodijo pred sodišče — eden od njih je bio 80-krat zaslišan i ga mantrajo na razne načine. Či le količkaj pove, ka bolševikom ne je po volji, ga zaprejo v temnico. Voze pa so strašne. Püšpek sam sebi nemre vörvati, kak da je prišeo ešče živ iz njih. Dühovnika tirajo v samotno celico. Toda tudi so nastavljeni aparati, ki prenašajo vsaki šum i glas. Dühovnik nemre z nikim gučati i nišče nesmi ž njim gučati. V voze püščajo večkrat düšlive pline, da voznike omamijo. Usoda kaznjencov je navadno odnorelost. Dugo nišče nemre zdržati.

Na Soloveckih otokaj, kama so odpelali püšpeka l. 1929. za poldrugo leto, so ravnali ž njim kak z robom. Slüžiti je mogao pijanci kozaki, šteri ga je lejko mantrao, kak se njemi je zlübilo. Tam se je zišeo ešče z nekšim drugim katoličanskim dühovnikom, a med sebov ne sta smela gučati. Samo gda je bio kozak jako pijan, sta porabila priliko, da sta se spövedala, vzela navadno skorjo krüha, spregovorila nad njov posvetilne reči i tak z papovim dovolenjom opravila najsvetejšo daritev na najpreprostejši način. Nato njima je kozak pa naklao vreče z ledom, štero sta mogla nositi tak dugo, dokeč se led ne stopio. Obleke sta ne smela menjavati, liki sta morala leči v mokrih oblekaj v prostori, gde je od vüši vse šamrelo.

Od Soloveckih otokov je romao püšpek pá za edno leto v vozo v Leningrad, nato pa na prisilno delo v Sibirskie šume. Mogo je z drugimi vozniki v največkšem mrazi i ledi sekati les i opravljati druga težaška dela. Pri vsem tem je dobo ešče dosta zasmehavanja i pretpo razne druge muke. Iz dobrih razlogov se pa ne nindri izdao, da je püšpek. Ešče njegovim najbližjim prijatelom je ostalo njegovo püšpekovo posvečenje prikrito.

Usoda drugih dühovnikov, šteri so se vrnili iz robstva, je bila spodobna kak püšpekova. Dugo časa je bila njüva edina hrana dnevno 300 g krüha i nekaj mlačne vode zraven. Te

krüh pa ne bio drügo, kak zmes vsakovrstnih, skoro nehranljivih snovi, štera so vse drügo prle kak krühova mela. Pri toj nezadostnoj i nečlovečoj hrani so morali opravljati najžmetnejša dela. Za nameček so jih še s šatanskov slastjov na posebne načine mantrali. Ednoga med njimi so n. pr. v ledeno — mrzloj Sibiriji po več dni zaprli v tesen prostor, ki so ga segreli do 50 gradov vročine i so ga te pustili vö, kda njemi je glava ščista otekla i je začnolo iz nje krvaveti.

Kda so se ti dühovniki, vsi zamazani, raztrgani i do skrajnosti zmantrani, rešeni pripelali v domovino, jih je litvansko lüstvo z velikanskim navdüšenjom sprijalo. V Kovni na kolodvoru njim je vnožina 20000 vernikov priredila burne pozdrave. A prva skrb püšpeka Matulionisa i devetih dühovnikov je bila, da odpošlejo sv. Oči brzovjavko, v šteroj se njemi zahvalüjejo za posredüvanje, da so bili rešeni iz robstva i njemi zagotavljajo, ka so pripravljeni vsaki čas iti nazaj v Rusijo, če bi razmere to zahtevale. Prišestno nedelo je püšpek opravlo svojo prvo pontifikalno sv. mešo, pri šteroj so bile navzoče litvanske oblasti, vsi rešeni dühovniki i nepregledna vnožina vernoga lüstva.

V bolševičkih vozaj zdihavle ešče okoli 110 katoličanskih dühovnikov. S pomočjov Rdečoga križa sküšajo zdaj tem ubogim žrtvam pošilati hrano i obleko. Vsi drügi so zavolo težkih naporov, betega i slabe hrane v zadnjih letaj spomrli. Ravno tak je v ruskih vozaj i prisilnih delavnicaj vnogo katoličanskih redovnic, štere morajo dosta trpeti. Najraj je oddajo za hišna dela kakšim sürovežom, pred šterih nasilnostjov je nišče nemre braniti.

Pa — ka je najbolje značilno — svetovne novine, štere znajo telko pisati od najbolje brezpomembnih dogodkov, od vseh teh bolševičkih strahot i grozodejstev mučijo. To je zaistino dogovorjena zarota mučanja, štero je sv. Oča ne dugo pri govori od spodobnih grozodejstev, štere se vršijo v Mehiki, obsodo i štera de se nekoč bridko maščüvala.

Vse svetovno časopisje n. pr. z zanosom poveüčava dela, štere vstvarja ruska tehnika. Tak so v zadnjem časi poročali od 226 km dugoga prekopa med Leningradom i Belim morjom, šteroga so dogotovili bolševiki v poldrügom leti. Toda neso poročali od druge strani toga „veličastnoga“ dela, za ceno kakših divjaštev so ga gradili. 150.000 delavcov — robov, med njimi možje iz visikih stanov, so ga morali kopati po 12—14 vör na den, pri 30—40 gradov mrazi, pri lepom ali grdom vremeni. Za prigrizek so dobili malo krüha i nekaj sirmaške župe, drügo so nadomestili korbače paznikov. Od teh 150.000 delavcov jih gnjes niti 10.000 ne več pri življenji. Prekop je zahtevalo 140.000 smrtnih žrtev v poldrügom leti!

Takša zmaga pomeni po našem krščanskem pojmovanji — hüdodelstvo. Življenje vsakoga človeka, tudi najsirmaškejšega, je neizmerne več vredna kak čüdež tehnike...

Tak poročajo katoličanski listi po vüstaj teh rešenih dühovnikov. Tak je v Rusiji. Tak trpi Kristuš, njegova pravica, njegovi verniki.

Nedelska šola.

Štampajte več penez...

Pred dvema letoma gda je najhüjše pritisnola „križa“, me je pitao mali šolarček:

— Gospod, zakaj si ne napravimo tudi mi tovarno za peneze? Štampali bi dosta bankovcov, meli bi bogastvo, dobro bi bilo v Jugoslaviji...

To dete je tak mislilo, kak nešterni odrasčeni, šteri nikaj ne vejo od penez.

Dečkeci sem povedao, ka mamo svojo tovarno za peneze, samo ka njeni stroji počivajo, ne štampajo...

— Zakaj počivajo?

— Nesmejo delati...

— Aha, naši neprijatelje nam branijo, ka bi stroji štampali, neščejo, da bi bili Jugoslovani bogati...

— Ne, dete drago, država ne dovoli...

Hu, kak strašno me je pogledao... Najrajši bi se mali kokotek poprijelo z državov, štera nešče, ka bi njemi sinovje obogateli.

Dete je razmilo mojo razlago, mislim, ka bo ednako tudi z odraslimi poslušalci moje nedelske šole.

...Mi, odrasčeni znamo, ka je bankovec samo papir, pravi „penez“ je zlato, štero mamo v narodnoj banki v Beogradi. No, zdaj pa mislimo, ka mamo tam 1000 kil zlata i država da natisnoti 1000 falatov bankovcov. Za eden takši bankovec mora teda dati 1 kg zlata. Za eden kg zlata dnes dobimo v Nedelici tri plüge travnike, ar je vrednost teh treh plügov zemle telko, kak vrednost kile zlata. Ka pa če država da na mesto 1000 falatov ban-

NEDELA.

Druga nedela po Vüzmi.

Evangelium Sv. Janša X.

Vu onom vremi: Pravo je Jezus Fari-zeušem: Jaz sam dober pastir. Dober pastir dūšo svojo da za ovce svoje. Najemnik pa, i ki je nej pastir, koga so nej ovce lastivne, vidi vuka idočega, i ostavi ovce: i biži: i vuk vnese, i razbeži ovce: najemnik, pa biži, ar je najemnik, i nema skrbi na ovce. Jaz sam dober pastir, i poznam ovce moje, i poznajo mene moje. Liki pozna mene Oč, i jaz poznam Oč, i dūšo mojo položim za ovce moje. I druge ovce mam, štere so nej z ete ovčarnice: i one je potrebno meni se pripelati, i reč mojo bodo poslušale: i bode edna ovčarnica, i eden pastir.

*

„Jaz sem dober pastir!“

Te reči v svojoj punoj meri merijo samo na Kristuša Gospoda. On lejko po vsaj resnici pravi od sebe: „Jaz sem dober pastir. Dober pastir da življenje za svoje ovce.“ Jan. X. 11. Vsi drugi so pa samo telko dobri pastere, v kelko nasledujejo i posnemajo Kristuša, Dobroga pastira v duhovnom pastirstvi. Ali preprosto povedano, Kristuš je najboljši učitelj, ravnoteo, vodnik človeči, kak ti vseh lūstev i narodov, ar on edini je bio naravnost od Boga poslani za to sv. službo.

I v kom se kaže Kristuš, kakti naš dober pastir?

Svojo čredo pase s svojim sv. navukom. Kristušov navuk je tisti, ki je prinesel nebesko svetlost na ete svet. „Prava svetlost je bio te, ki prihaja na ete svet, da razsvetljuje vsakoga človeka.“ Jan. 1. 10. — Ka se ešče dnes dobroga, pametnoga i zveličavnoga glasi po sveti, se vse glasi, oznanjuje i predga v imeni istoga Jezusa Kristuša. Vse, ka se dobroga predga ljudem, vse se jemle iz evangeliuma Kristušovoga, iz navuka i včenja Gospodovoga. Njegov navuk, njegovo včenje je vretina i fundament vsemi. To je hrana Kristušove črede, njegov sveti navuk, boža reč! Zato pravi Gospod sam: „Dobre ovce poslušajo moj glas.“

Kristuš ne pase samo s svojim navukom svoje črede, nego svoj navuk dopunjava s svojim sv. zgledom, ali s peldov svojega sv. življenja. Če bi nam Gospod dao samo svoj boži navuk, bi nam dosta dao, ali kda je dopuno svoj navuk z zgledom, s peldov svojega sv. življenja, nam je pa dao vse. Pokazao nam je, kak se njegov navuk more zdržavati v življenji, kak se more ravnati življenje po njegovom sv. evangeliji, kak zgleda življenje, ki se ravna po Kristušovom navuku, kak je lepo, kak je dobro, kak je plemenito, kak je naravnost bože...“ Zgled, peldo sem vam dao, da kak sem jaz činio, činite tudi vi!“

„Dober pastir da svoje življenje za svoje ovce...“ V tom je Kristuš dopuno priliko od dobroga pastira, kda je samoga sebe darüvao na križi za svojo čredo. „Tak je Bog svet lūbo, ka je dao svojega edinorojenoga Sina, ka vsaki ki v njega veruje, se

ne pogubi, nego ima večno življenje!“ To je največje svedočanstvo Kristuša, Dobroga pastira, ka je dao svoje življenje za svojo čredo. I ka je ešče dnes den požrtvovalnosti, vekodūšnosti na sveti, vsa izvira iz Kristuša. „Nišče nema vekše ljubavi, kak da svoje življenje da za svojega brata...“ Iz te ljubavi je krščanska požrtvovalnost, vekodūšnost, mantrništvo itd.

Človeče srce, kak ves človeči rod more biti hvaležen, zahvalen Bogi, ka nam je dao takšega pastira, učitelja i vodnika v življenji! I to kažemo najbolje stem, ka bomo dobre ovce, poslušne, pokorne svojega Dobroga pastira.

Pisma naših z tūjine

Aurica, Francija.

Hvaljen boji Jezus Kristuš.

Častiti gospod urednik!

V prvih vrstah mojega pisanja Vas najlepše pozdravljam. Ino se Vam morem zdaj že drugikrat lepo zahvaliti na rednom pošiljanju Novin. Samo edno me žalosti, ka sam šče dosegamao ne dobo januarske številke M. lista. Jes ga vsaki den teško pričakujem, zato ka znam, ka mi prinese tolažbe. Pa versko-vgojni list za mladino, šteroga sam eti v tūjini tudi jako potreben. Za sklep moje pisave Vas ešče ednok kak najlepše pozdravim. Pozdravljam tudi vse pomočnike Novin i M. lista. Novinam ino M. listi pa želim moje pisave Vas ešče predek. Pozdravljam celo Slov. Krajino i vse moje domače poznane tovariše.

Vu imeni presv. Srca Jezusovoga Vas pozdravlja hvaležno vdani

Lang Jakob iz Ropoč.

(Med tem časom že vse poslali. Vr.)

Politični pregled.

Nemčija. Narodno socialistična stranka se na vse štiri trdi, da bi zatrla katoličanska društva. Vlada sama ne vūpa to napraviti, ar je sklenila z Sv. Stolicov konkordat, pogodbo, štera kat. društvom zasigura slobodno delovanje. Tembole pa divjajo vladini priganjače i nižje oblasti, štere grozno kaštigajo duhovnike i branijo krivce. Kat. plivanoš Schubert Janoš je na vlaki med potüvanjom povedao par istinski reči proti krivicam, štere dela vladajoča stranka, en drugi duhovnik pa učitelji na šolskom dvorišči. Prvoga je naznano oblasti trgovec, ki se je pelao v istom kupeji i se duhovniki samo zato predstav, naj zve za njegovo ime, toga drugoga pa učiteo. Prvi je dobo štirimesečno vozo v trdnjavi, drugi pa osem mesečno temnico. Prav je povedao Kristuš: Zavolo mojega imena vas bodo izdajali.

Romunija. Vlada je v ostavki. Nikak se ne more vtrditi ta po naravi bogata država, ki je pa jako zadužena. Trdi se, da bo krao povero sestavo vlade društvu „Železna garda“, štero je spodobno avstrijskomi „He-

imwehri“, ali nemškoj Hitlerovoj stranki.

Kitajsko. V Kitajskom Turkestani, ali v provinciji Sinjank je nastala revolucija, štere namen je napra-

Slovenska Krajina.

Materinski den v Črensovcih.

Dnes tjeđen smo ga obhajali v Našem Domi, šteroga dvorana je bila nabito puna. Iz petih farnih šol je pet šolarov-šolaric deklamiralo i vprizoro pet igrice zbor šolarov i šolaric, šteri je tudi štiri lepe pesmi izvajao. Vse je hvalilo materino lūbezen. To je povdarjao v svojem govoru tudi g. Bejek Janoš, kaplan, ki je navdūšeno slavio požrtvovalno materinsko lūbezen, štera se ne boji valov, ne zverin, štera celo lastno krv da, naj samo reši življenje deteta. Svoj govor je dokončao z zgledom Napoleonovoga vojaka, ki je pripraven bio vmreti, naj samo more priti do maternoga groba i si ž njega vtrgati edno spominčico. Pesmarski zbor deške kat. akcijo je napredjao sam šest pesmi pa edno združeno z dekliskim zborom. I edna i druga pesem je bila naravnost krasna. Največ ploskanja je žela pesem naših dečkov, ki so jo mogli ponoviti. Pesem i moškoga i mešanoga zbora je bila tak dovršena i lepa, da bi naša mladina mirno lejko nastopila pred najodebrnejšim krogom tudi. Vadila jo je gd. Luthar Božena, hčerka g. šolskoga upravitela. Gd. k popolnmi uspehi materinske proslave čestitamo, damo dvoje navodilo. 1. Naj se deca ednok za vsikdar izloči od iger i predstav z odrasčenimi skupno, ar hitro grata trūdna, nepazлива i tak moti tiste, ki bi radi vživali predstavo. Deca naj posebi gleda predstavo i to samo tisto, ki vpliva vzgojno na njo. 2. Da bo materinski den prav krščanski, naj deca pokaže lūbezen do svojih v djanji. Takši čini lūbezni bi bili na priliko: sv. obhajilo za nje, ali popolno zatajuvanje pri kadili i pili na materinski den, ali prosta obleka i goreča zahvala materi v obraz itd. To bi dalo materinskim dnevam pravo krščansko lice, kakše žele pravo i popolno krščanstvo.

Enodnevní tečaj o zatiranji škodljivcov i bolezní po škropljenji sadnoga drevja se vrši v soboto, dne 21. aprila t. l. na ban. vinarskoj ino sadjarskoj šoli v Maribori. Tečaj je teoretičen in praktičen pa trpi od 8—12 in od 14—18 vūre.

Novine so narasle za komadov: 1 v D. Lendavi, 3 v Franciji, 2 v Doležovici, 2 v M. Polani, 1 v Bosni, 2 v Brezovici, 1 v Lemerji, 1 v Lipovcih, 1 v Chicagi, 1 v Lutvercih 1 v Franciji, 1 v Petanjcih, skupno za 17 komadov. — Uprava.

Širitelje M. Lista prosimo, naj nam naznanijo imena tistih dečkov i deklin, ki do širitelje ali širitelice mladinskoga lista „Mar. Ogracek“.

viti edno veliko mohamedansko državo iz vseh pokrajin v Indiji, v ruskom Turkestani, i na Kitajskom, gde prebivlejo mohamedanci (ki majo tōrsko vero).

„Užitkarji“ je naslov igri, štero je spisao Remec Alojz. Izdala jo Mohorska družba v Celji. Cena za kotrige 6 Din.

Liter krvi si je dala vzeti Bernard Orša v sobočkom špitali, štera krv je bila pūščena v žile slabokrvnomi brati. Bog daj, da bi pomagalo.

Melinci. M. Krajina piše v 13 šte. 25. marca pod naslovom „Združitev občin“, da je to napravila organizacija JNS i da je lūdstvo s tem zadovoljno. To verjemo, da je to napravila organizacija, laž je pa, da bi s tem lūdstvo bilo zadovoljno. Občini Melinci i Lipa sta protestirali i protestirata proti združitvi v občino — Od-ranci i 90% volilcov nas je v pravom časi poslal protest proti združitvi. Gde je tū zadovolnost, od štere piše M. Krajina? Gde je tū lūbezen, štero naprejnosi? Pitamo vodstvo organizacije i g. Hajdinjak Antona poslanca, če nam ne ide ugodnost §. 6. i zadnji stavek §. 159? Dajte nam odgovor. — Melinčarje.

Lipa. Isto pišemo i mi Liplančarje i prosimo odgovor od organizacije pa nar. poslanca g. Hajdinjak Antona. — Liplančarje.

Slavnost sv. Don Bosca v Soboti se bo obslūžavala 29. aprila, za dva tjeđna. Novine, Marijin list i Marijkin Ogracek bodo posvećeni pri toj priliki tomi velikomi lūbiteli zapūščene mladine, siromakov i gorećmi apoštoli za rešenje dūš, sv. Don Bosco Janoš. Ki nemate ešče teh listov, naročite si je zdaj. Novine koštajo mesečno 2 Din., M. list 1 Din. M. Ogracek za mladino pa letno samo 4 Din. K Marijinomi listi se dobi brezplačno kalendar, tak ka list pride komaj na 2 Din. letno.

Delo je iskalo na borzi dela v Soboti od 21 do 31 marca 260 delavcov.

Romanje k Mariji Bistričkoj ali k „Majki božoj“ bo vodo g. Pavlič Alojz, nar. poslanec. Vlak od D. Lendave bo stao sem tam okoli 40 Din. samo. Ki želejo potüvati, naj se zgla-sijo pri vredniki Novin. Stalen den romanja poznej objavimo.

Širitelje, naznani nam včasi, kak te vrste preštete, stalen broj naročnikov za Marijin List i Marijkin Ogracek. Ne odlašajte, ar za mesec april i maj mo samo telko listov štampali, kak de prijavleno.

Načelstvo Zadružne Zveze je melo preminoe dni sejo v Ljubljani skupno z nadzorstvom, na šteroj je naše zadruge zastopao g. Klekl Jožef, urednik Novin. Kak zvemo iz njegovoga poročila, stojijo zadruge v Slov. Krajini dobro.

P. Sutter:

Šatan v Illfurti.

Istinska zgodba.

Zgled ob sedenja dveh dečkov od hūdobnoga dūha v našoj dobi.

Prestavo iz češčine Alojzij Nemec.

Sester, šteroga sta dečka ne vidla, je poškropo postelno pokrivalo od znotra z blagoslovenov vodov. Leopoldi, šteri je bio poleg pokrivala, se ztrga iz prsi globoki vzdih, kak od tihe, žmetne i skrivne bolećine. Stumpf njemi znova ponūdi podobo iz svojega brevira, ali srdito ga odbije. Nato župan dečka dobro prime i drži, g. superior pa njemi položi podobo na glavo. A zobston! Obse-deni trosi glavo tak dugo, dokeč podoba ne spadne natla.

Vse te skušnje dečka močno zmućijo. Z obema rokama si briše znoj z obraza i teško odihava. Mlađši brat pa je med tem skoćo skoz okno i se pred hižov igrao z drugov decov.

Preiskava je trpela celi odvećerek i komisija se je osvedočila, kakše narave je te nenavadni beteg. Gd. so gospodje odišli, je tisti večer ešče ednok prišo Tresch poglednot deč-

ka i pitao Leopolda:

„Ali poznaš gospode, šteri so te dnes obiskali?“

„Ka, ti je nazivleš gospode? Jaz sem vekši gospod kak oni.“

„Odkć so?“

„Eden je ne daleć, blūzi Mülhausenja je.“

„Šteri?“

„Tisti, šteri je večkrat vō hodo. On toga dosta neverje, a zato sta pa oviva dva bole osvedoćeniva.“

„Odkć je tisti, šteri ti je ponūjao podobo?“

„Iz Strassburga. Té mi najveć škodi. Esi ga je poslao tisti z visikov kapov.“

„I te tretji?“

„Te je iz Ensisheima. Ali potrūdo se bom, da tomi ne bodo vervali.“

Tū je potrebno spomenoti, da je mali bio čisto glūhi i da so njegovi roditelje ne niti reći ne znali, s kakšim nakanenjom so prišli tej gospodje.

Po spisanji protokola, po izjavi svedokov i na podlagi lastne skušnje, je komisija predložila svoj odlok pūšpekovomi uradi na nadalno postopanje. Stumpf superior je bio mišljenja, da bi se dečka prepelala v

kakši zavod, ali klošter v Strassburgi i Spitz je bio istega mišljenja pa držao za najbolje primerno mesto sirotišnico Saint-Charles v Schiltigheimi, štera je stala blūzi koštra Vseh Svetcov. Po želi generalnoga vikara je bio najpre adpelani starejši dečko v zavod, gde je ostao pet tjeđnov — ta do dneva svojega oslobojenja; za njega so skrbele sestre.

Do te preiskave bi že ednok prle moglo priti, ali zavolo nekših težav se je zavlekla. I to je šatan tudi naprej povedo. V navzoćnosti Spiesa i Martinota je ednok Tresch pitao starejšega dečka, ravno gda je nastala stiska: „Povej mi, gde si dnes bio?“ „Ne misli, da sem zgūblao čas“, je odgovoro šatan, „dnes sem bio v Strassburgi.“ „Ka si pa tam delao?“ „Znoro sam tam pet popov.“ „Kak to?“ „Obleko sem reverendo i tak se mi je posrećilo je za nos potegnoti.“ Gospodje so potom v istini zvedli, da je cerkvena oblast zročila preiskavo duhovniki, šteri je za to spoj ne bio sposoben. Prišo je toti v Illfurt, ne pa vido ne dečkov, ne staršov, niti je ne prestopo praga Burnerove hiže. Naravno je, da je takše delo ne moglo roditi sadü, i je šatan po njem ešče moćnejši postano.

XIV. Slūžbeno naznanilo stražamajstra Wernera.

Od nenavadno žalostnoga slućaja po šatani obsedenih dečkov v Illfurti je pisanih vñogo zanimivih poročil. To so zapiski profesora Lachiemanna, iz kongregacije Marijanskih bratov v St. Pilti, štera so bila shranjena v zavodi „Santa Maria“ v Rimi, nadale podrobno, uradno naznanilo stražamajstra illfurtskih žandarov, štero je od časa do časa pošilao na prefekturo v Colmar in na podprefekturo v Mülhausen stražamajster Werner. Te je bio dosegamao, gda je bio v Illfurti, šče popolnoma brezverec.

Ali skrbno zasledüvanje prećudnih dogodkov v Burnerovom domi i romanje v Lurd je pripelao toga moža, odkritosrećno gledoećo na istino, na inaćiše mišljenje. Gd. se je preselo v Vesoul, je bio že zgleden katolićanec. Svoje opombe i pisanja je odstopo nekšomi duhovnomi prijatelji i ta pisanja tū na kraci povzememo, zato, ar je usoda nevolnih dečkov v Alzaciji celo daleć prek meje zbūdila jako velko zanimanje. V leti 1868. je neki den prišo na žandarsko postajo poročilo, ka se je pred Burnerovov hižov že pali zbralo vñogo lūdi, da bi

Ka dobi naročnik Novin?

1. Kristušovoga duha; 2. vsaki teden sv. mešo, da se reši vseh duševnih i drugi nesreči i srečno vmerje; 3. pomoč po smrti po tjedenskih svetih mešah; 4. brezplačne nasvete v listi; 5. brezplačne prošnje za pomoč v nesreči; 6. molitve siromakov i blagoslov pa smilenje njihovoga Oče, Boga, ar čisti dohodki Novin se obrnejo na pomoč siromakom. Novine stanejo na skupni naslov samo 2 Din. mesečno i dajo vsakom naročniku za polovično ceno veliki kalendar Srca Jezušovoga. Če šteri naročnik ma kakše namene, ka bi se za nje mešovalo, molilo, naj to sporoči vredništvu. Kak i to će bo poslunjen. V zahvalo naj poslunjeni spravi nove naročnike Novinam i sam tudi stanoviten ostane pri njih. To naznanjajo vsakom naše kršćanske „Novine“.

Za našo gimnazijo se je zavzeo v Beogradu g. Pavlič Alojz, narodni poslanec. Tak nam poročajo z Beograda. Srčno želemo, da bi se že ednog dopunila ta naša veliko trpeća gimnazija.

Načelstvo agrarne i gospodarske zadruge v Črensovcih se poziva, naj pride na sejo dnes 15. aprila popoldnevi ob 3 v Naš Dom, da se določi uradni dnevi za poslovanje zadruge.

Hotiza. Kūharica našega g. duhovnika je zbetežala i mogla prestati operaciju na raki.

Ali je čudno. Ka? Da se od „Karitas“, tolko piše i govori. Nikak ne, ar ona je že vnoгим siromakom pomagala v najvećoj stiski, kada neso znali gde bi vzeli peneze za trugo, sprevodne stroške itd. „Karitas“ je posmrtninsko zavarvanje. Zavarvati se lahko da vsaka zdrava osoba od 7. do 80. leta. Po vstopi trbe plaćati samo 10 Din. Gledao na plaćvanje premij nudi „Karitas“ zavarvanom velke ugodnosti. Višino mesećnoga vplaćilo si lahko določi vsaki sam. Najmenši znesek je 5 Din. najvećki pa 75 Din. Še ena ugodnost je pri tom zavarvanju. Starši lahko zavarjejo deco, deca starše, sorodnik sorodnika itd. — sezna vsikdar z znanostjov zavarvanca. Ste že zavarvani pri „Karitas“? Če ne, se nemudoma zanimajte za to zavarvanje. Kem mlajši se date zavarvati, tem veća je zavarvalna šuma. Vsa pojasnila dobite pri vodstvu Karitas v Maribori. Orožnova u. 8. in na uredništvu Novin v Črensovcih.

Črensovci. Na vūzemski pondelek so nastopili v Našem Domu z igrov gasilci z G. Bistrice. Hvalevredno, da si prizadeva moški svet z izobrazbo. Obsojamo pa guće i kačenje med igrov. Vse obsodbe vredno je pa, da se je pušto celo pijanec v Dom. Takše drugoć v hlev.

bili novzoći pri pojavi šatanovih del v nevolnih dećkaj. Werner se je vćasi napoto k imenuvanej hiži. Zapazo pa je z velikim začuđenjom, kak bojeće i bedasto dećka zgledata, dosegamao pa jiva je pozno kak veseliva, živiva i ćedniva dećka.

Pitao je navzoćega oćo, kak se je to zgodilo, a te njemi pravi, da sta bila zacompraniva. To je stražameštra spravilo v smeh: „Ali bodite vendar ćedni“, je pravo, „i pozovite doktora, te bo že znao, ka je to.“

Stražamešter je že šteo oditi, pa ga je eden od navzoćih gospodov pozvao, naj ešće hip počaka, ar stiska vćasik nastane. Tak je ostao.

I v istini začne za hip starejši dećko krićati: „Tū je, tū je!“ Vćasi se njemi je ćrvo nenaravno napnulo, odihavanje se spremenilo v hropenje i prsi so se njemi zdigavale i kapale kak kovaćki meh. Stražamešter se je s celov moćjov podpro i tisko na prsi i ćrevo, da bi je doli poklaćo i zabrano takše gibanje. Eden navzoći svetovalec njemi je pri tom pomago i pridružio se je šće tretji i štrti moć. Stražamešter je odstopo svoje mesto navzoćemi trgovci po imeni Bouvieri, šteri je bio moćen kak hrast. Vsi štirje moćje so tak pritiskali i klaćili

Na podporo naših listov sta daruvala Golinar Lovrenc i žena z Črensovec Din. 10. — Bog povrni.

Zahvala. Dećki pesmarskoga zbora kat. akcije v Črensovcih se toplo zahvalijo gd. Luthar Boženi za poćrtvuvalne vnoće trude pri vćenji lepi pesmi.

Solnograški pušpek od „Karitas“. „Gospodarska kriza je vnoгим ljudem onemogućila dostojen sprevod, ka so meli verni kršćaniki vseh ćasov za važno zadevo, za izraz poboćnoga ćutenja. Iz toga vćzroka so karitativne zveze v vnoгим krajih ustvarile novo ustanove posmrtninsko Karitas, i moja žela je, da bi ta ćasi primerna ustanova tūdi v mojoj pućekiji našla veliko razširjenje. Ona bo omogoćila mrtvim kršćanski sprevod, preostalom, ki pri smrtnom slućaji v drućini pridejo v penezne težave, pa pomoć. Vūpam se, da ta ustanova karitativne zveze najde pri duhovćšćini i pri ludstvi razmetje i podporo. Tak se bo na ćasi primeren naćin izvršilo lepo, popunoma kršćansko delo telovnoga smilenja, „pokapati mrtve“. † Ignacij Reider, nadpušpek. Zglasite se v uredništvu Novin v Črensovcih, tam dobite vsa potrebna pojasnila.

Beltinci. Na vūzemski pondelek je obdržala posojilnica svoj obćni zbor, na šterom so odstopili kak načelnik g. Vadović Rudolf, pleb. Na njihovo mesto je zvoljen za načelnika g. Neržima Aleksandar, na toga mesto v načelstvo pa Horvat Andrej posestnik iz Beltinec. Pri toj priliki je g. Neržima razložo zakon od zašćite kmeta. Uradne dneve bo mela posojilnica kak lani, v sredo i soboto.

Črensovci. Strelska drućina v Črensovcih ma otvoritev letnoga strelanja na svojem strelišći na Srednjoj Bistrici v nedelo dne 15. aprila 1934. Zaćetek strelanja ob 14 vūri. Vabijo se vsi strelci i prijatelje strelanja, da se otvoritve vdeleži. Za okrepćila na strelišći bo primerno preskrbljeno. Tekom leta bode drućina priredila nagradno strelanje, na koj se ćlani strelaćkih drućin že zdaj opozarjajo. Za nagrado bode lahko strelali samo ćlani, šteri so zadostili odredbam topoglednoga ćlena pravil. — Odbor.

Vlagatelom Črensovske posojilnice se naznanja, da dnes teden, to je 22. aprila je za nje predavanje v Našem Domu v Črensovcih po velkoj meši, to je po 11 vūri. Naznani se zakon od zašćite kmeta i kak vlagatelj lejko pridejo hitrej do svojih penez. Pridite vsi.

Naroćnino so plaćali v Chicagi po 2 dolara, ka znese 90 Din, sledeći na roke Denša i Horvat Števana: Luis Majcen, John Rous, John Vućko, Jožef Hozjan, Ana Dovećar, Štefan Ritlop, Števan Balazić, Johan Špilak, Jožef Špilak, Štefan Soboćan, Štefan Novak, Janoš Žalig, Janoš Lajnar, Mike Hozjan, Ivan Toplak, Štefan Gijura, Matjaš Zver, Matjaš Tkalec, Martin Hozjan, Martin Cigan, Ivan Kavaš, Ivan Győrkiš, Lujza Haramija, John Markoja, Ignac Staus, Ana Slavic, Marija Zelko, Ivan Zver, Matija Gruškovnjak, Roza Žalig, Štefan Radoha, Ivan Salaj, Mari Kozlar, Matjaš Cipot, Ana Žerdin, Jožef Zver, Martin Šuster, Ignac Hozjan, Janoš Kramar,

na dećkovo telo, da je posteo prašćala, ali vse zobston. Bojeć se, da ne bi dećka znotraj poškoduvali, je Werner proso, naj dećka pućtijo. Te pa se je oglasio: „Ve jaz ćisto nikaj ne ćućim, lejko pozovete šće ednog telko moškov na pomoć, i ravno telko napravijo kak vi“.

Oća pa je pripovedavo navzoćim, da se spodobno pri obema dećkoma većkrat ponavlja, ali on to napinjanje hitro odćzene. Zadosta je, da jiva pošćkropi z blagoslovenov vodov. Na željo g. stražameštra je pošćkropo zdaj Leopolda z blagoslovenov vodov. Nato se je ćulo z vūst dećkovih stonjanje, otok je začno kapat i stiski je bio konec.

V aprili 1869. je ednoga odvećarka stražamajster pali prišo k dećkoma. Bilo je tam smo malo ludi i dećka sta se že nekelko dni oponašala prec i mirno, zato ar — tak sta pravila — je Lucifer slavio svoj majališ i se plodo po plesišćih. Mati se je poslūžila toga mira, da bi njima spravila posteo vred. Pućtila je oba skoro v samih srakicaj sedeti na stolca i blūzi peći. Stražamajster Werner je že odhajao i šće gućao v prekliti z ravno prišlim g. Frindlom v Ilfurti. V tom sta začuļa krik iz hiže; brž

Jožef Kramar, Jožef Trajbar, John Kostric, Jožef Kreslin, Ana Ritlop, Martin Gijura, Anton Balazić, Jožef Herman, Števan Žižek, Ivan Vućko, Štefan Perša, Andro Glavać, Marko Matjašec, Štefan Kolenko, Matjaš Lonec, Maria Cizmazija, Matjaš Hajdinjak. — V stari kraj za svoje so plaćali po 1 dolar t. j. 45 Din: Helena Vuk za Ano Kramar v Žižkih ino za Sarjaš Ivana iz Trnja, Ivan i Ana Špilak za Ago Cigan iz Dol. Bistrice, Ivan i Marija Toplak za Pavla Gijuro iz Sr. Bistrice, Štefan Lutar za Lutar Martina iz Črensovec. — Na podporo Marijinoga lista so poslali: Matjaš i Marija Zver 1 dolar, Martin Cigan ½ dolara za M. list i Novine tūdi teliko. — Gda se toplo zahvaljujemo širitelima i vsem naroćnikom za trūd i naroćnino, pa podporo, prosimo vse, naj ob priliki dajo malo podpore ki neso dali, ar je dolar zgūbo vu vrednosti. — Vredništvu i uprava Novin pa MO.

Navuk za tretjired je dnes teden v Črensovcih po večernici. Većernice ob 2.

Sveti Ivan Bosko — v zarji slave. Na Vūzemsko nedelo so sv. Oća papa Pij XI. z nepopisnov slovesnostjov proglasili za svetnika Don Boska, ustanovnika salezijanske drućbe, drućbe Hćer Marije Pomoćnice i drućbe salezijanskih sotrudnikov ino sotrudnic. Prekrasno slovesnost, ki se je izvršila na Vūzem u baziliki sv. Petra v Rimi, bomo v prihodnjih številkah Novin, Marijinoga lista i Marijinoga Ograćeka obširno popisali. Pri slovesnosti v Rimi je bilo navzoćih prek tristo jezer romarov, med njimi tūdi 200 Slovincov i med temi osem romarov iz Prekmurja. Iz Rima pa se bodo proslave na ćast svetoga Ivana Boska razširile po vsem sveti. Povsod se že pripravljajo. V dunajskoj nadšćkofiji so po naroćili kardinalovem že meli po vseh župnijah na ćast sv. Iv. Boska slovesne tridnevnice. Milanski kardinal nadšćkof Schuster je pravo: V vseh milanskih ćerkvah — 90 jih je! — se mora vršiti slovesna tridnevnic, da vsi spoznajo velikoga svetnika Don Boska i da se bodo vsi zatekali k njemu po pomoć. Kaj pa pri nas v Jugoslaviji? Tūdi tū razni kraji celo tekmūjejo, što bo lepše ino bole slovesno proslavo prvi svetek svetoga Ivana Boska. Naj naštejemo samo nekaj krajov. Dnes teden se je vršila proslava Sv. Ivana Boska v Razkrižji pri ogromnoj vdeležbi poboćnih vernikov. Dnes, 15. apr. pa se vrši Don Boskov praznik u Ljubljani. Slovesnosti se vdeležuje celo kardinal nadšćkof ino primas Polke, salezijanec Dr. Avgust Hlond, potem nadšćkof Dr. Bonaventura Jeglić i drugi dostojanstveniki, poslanik Polke iz Beograda, naš prilūben ban dr. Marušić, zastopnik vojske itd. Poroćilo od toga svetka objavimo v prihodnjoj številki Novin. V nedelo 22. aprila pa bo Don Boskova proslava u Maribori. Bo slovesna tridnevnic od ćetrtka naprej ino na svetek bodo meli predgo od Don Boska ino pontifikalno sv. mešo sam prevzvišeni g. knezošćkof Dr. Ivan Tomažić. Dnes štirinajst dni to je v nedelo 29. aprila, pa bo sv. Ivana Boska poćastila naša Slovenska Krajina. Slovesnost se bo vršila u M. Soboti. Na te lepi den se bomo pri-

pravili s slovesnov tridnevnicov, ki se bo vršila od ćetrtka 26. aprila do nedele 29. aprila ino to u župnoj ćerki u M. Soboti. Že zdaj Vas vabimo i pozivamo, da se tridnevnic ino svetka sv. Ivana Boska vdeležite u obilnom številu iz vseh krajov naše Slovenske Krajine. Natenćen spored svetka u M. Soboti bomo še objavili.

Od aprila 1. stanejo Novine na leto 18 Din., na mesec 2 Din., na skupni naslov.

PREKOSNICE.

Iz šole u Bajkovcih.

Ta šala pa od male, sikdar kūštrave Milice.

Milica se je tožarila, ali tak je bilo, kak najvećkrat tūdi med velikimi: jama je kopala drugim i ona je zlećela u njo. Kregana je bila Milica, nemilo je jokala, zato jo je strašno zmešalo pitanje vućitela, ka prej naj pove: *Kelko je polovica od pet?*

Milica vstane, na pol joće, zbegano gleda od tovariša do tovarišice, kak da bi ćakala na pomoć. Pepika jo ćemerno sūne i šepetne:

— Milica, to vendar znaš kelko je polovica od pet?

Na to Milica u ponovni jok:

— Sezna ka znam... Ali će bom pravila, da je polovica od pet dva — kak so burdasti dnes gospod, bodo pravili, da je premalo... Če bom pa pravila — tri, bodo pravili da je preveć.

Zato je rajši ostala tisti den Milica pri joći.

—:—

V Bajkovcaj so meli mladoga vućitela, šteri je obećao deci, da njim spravi na vsako pitanje pameten odgovor. Za to preveć kuražno obľubo je zvedo plebanoš, pa je naštimao maloga Naceka, naj stavi gospodi vućiteli u šoli to pitanje:

— Bogatin u Bajkovcaj je meo purana, šteri je rad vūjšeo na dvorišće suseda, siromaka i tam zneseo jajce. Bogatin je trdo, ka je jajce njegovo, siromak pa — ka ne, ar je na njegovom grūnti zneseno, njegovo je. Šteri je meo prav?

Mladi gospod naroći deci, naj reši sama pitanje.

Edni so bili za bogatina, drugi, velka većina, za siromaka.

V zadnjoj klopi je sedeo Paveo, sin zvonara, on se ne vmešavao u prerekanje, zato je njega pitao vućiteo, da za štero stranko je.

— Ne za edno, ne za drugo...

— Zakaj ne Pavlek?

— Zato, ar puran ne nese belic.

Izjava.

Podpisana Hozjan Julija iz Renkovec, a la Vannellere Vienn en Val, Loiret, Francija, izjavlam, da od 1. aprila 1. 1934. ne sam plaćnica nikšega duga, šteroga ma ali ga napravi moj moć, Hozjan Jožef iz Renkovec. Z ednim izjavlam, da nemam i tūdi ne napravim nikšega duga, šteroga bi moj moć mogeo rešavati.

Hozjan Julija.

Kūpim vložno knjižico

glasećo se na Prekmursko banko u Murski Soboti u zneski 50000 Din. Priglasite se u M. Sobota, Križeva u. 4.

Kratki glasi.

† Dr. Brejc Janko, odvjetnik u Ljubljani, dober katolićanski moć, pravićen politik, prvi predsednik deželne vlade u Sloveniji, je vmro u Zagrebi i bio 8. aprila pri vdeležbi ogromnoga števila naroda pokopan. Bog njemi bodi plaćnik za borbo, z šterov je iskao pravico.

Neznani dobroćnik pošila na Vo-grskom peneze siromaškim drućinam. Dozdaj je razposlao pol milijona dinarov. Če ne ve svet, pa zna vsezna-joći Bog za plemenito srce pa je obilno poplaća ednog.

Tristo nemških mladencov je obiskalo svetoga Oća u Rimi i se njemi potožilo zavolo nasilstva, štero mo-

sta skoćila u hižo, da bi vidla, ka se je zgodilo. Vpamet sta zela Leopolda, kak ga je nekša skrivna moć zdignola u zrak za kakših 30 ali 40 cm više od stolca. V tom poloćaji je ostao na začuđenje navzoćih nekelko minut. Nekša gospodićna je prinisla zdaj škropionico i pošćkropila dećka z blagoslovenov vodov. I glejte, dećko se je pomali spušćao na stolec; izgledo je trno trūden i je proso, će sme u posteo.

Roditelje so na pitanje pojasnili, da se to većkrat godi pri dećki — i Jožef je njihovo izjavu potrdo.

Ne dugo po tom je zvedo g. Werner, da Leopold nekšemi skrivnomi bitji perje skūbe. Zato se je napoto k Burnerovim, gde njemi je oća pokazao kišto takšega perja. Bilo je zućkasto i je melo šće reberca. Spodobnoga perja je šće dozdać nišće ne vido. Z blazin je ne bilo, to so vsi svedoćili. V blazinaj je bilo perje sivih gosk, vse sćesano. G. Werner je pito ednoga od dećkov, kak tej skrivni obiskavalec izgleda i kak se njemi prikažuvle.

„V podobi velke goske“, je odgovoro obsedeni, ali jako dugim klūnom i z velikimi, zelenimi, svetlika-joćimi se oćmi.“ (Dale.)

rajo prestatu od poganškoga narodno-socializma. Sv. Oča so je tolažili i izjavili, da je nemška mladina bat-rivna, kak so bili mučeniki.

Fararje pišejo papi. Iz Berlina glasi dopisnik lista „Uniter Press“, da se je nad šeststo fararov iz Europe pismeno obrnola na svetoga Očo, rim-skoga papo, naj jih sprejme v kato-ličansko cerkev.

Sveto leto je podugšano do 28 toga meseca. V tom časi vsaki kato-ličanec doma lejko dobi svetoletni odpustek.

Boric Louckoj je napravo takše letalo, ka mesto dozdašnjih potačov ma z zrakom napunjene krugle. Zato pa če spadne vu vodo, se ne potopi.

Ema, mati holandske kralice, je vmrla v 75 leti starosti.

V Budapešti je 2500 uradnikov vpokojenih, ar država šče šparati.

V — Singaporei se je potopilo osemsto ribičov, ki so šli v 300 ču-naj ribit na morje.

1800 katoličanskih mladencov je napadnola 200 brezverskih v Henning-sdorfi v Nemčiji. Policija ne šla na pomoč nedužno napadenim katoličan-skim mladencem. Berlinski škof je pretestirao pri vladi, štera se pa ne oglasila z odgovorom, kak bi se mogla, taki po hūdodelstvu.

Iz ruske sovjetske voze sta reše-niva dva pūšpeka, Matulanis Bogoljub i Gronska Julij. Prvi je bio 7 let za-prt, drugi pa tri leta. Brez zroka je sovjetska vlada pali zaprla več kato-ličanskih dūhovnikov i iz voze pūš-čenoga škofa Matecki Antona ne znati kam odeguala. Boljševiška oblast je pod ostrimi kaštigami prepovedala vsem komunistom obisk cerkev vū-zemske svetke i na Veliki petek začela na milijone letakov trositi proti Kri-stuši i njegovoj svetoj veri.

Oreb, Begovič, Podgorelec so obso-jeni v Belgradi na smrt, ar so šteli vmoriti našega krala, Aleksandra I. Bili so člani društva „Vstaši“, štero je prepovedano po božoj i civilnoj pravdi.

Desetletno vozo je dobo Brus, ki je špijonero za Italijo. Je doma iz slovenske Idrije, ki je spadnola pod Italijo.

V Aleksinci v Srbiji je na ob-činskem uradi včinjena po vkanli-vosti gotovih oseb 5 milijon dinarska škoda. Ministerstvo je odredilo strogo preiskavo.

V Nemčiji je sprejet zakon, po šterom bodo mogli vsi šolani lūdje preživeti edno leto med kmeti po ves-nicaj.

Lansko leto je po avtomobilskih nesrečaj v Angliji vmrlo 6667 lūdi, ranjenih je pa 216328. Ne malo število.

Nemčija potroši letos na svojo vojsko 18 i pol jezero milijon dina-rov, skoro petjezer milijonov več kak lani.

Zapr je v Banjaluki šef agrar-noga urada Nikolič Ivan, ar je noro.

V Berlinu so vmorili tri komuni-ste, ar so vmarjali i k vmori druge nagovarjali.

Rus Smirnov je z ultrakratkimi valovi (Rentgen) k življenju obūdo dve osebi, šterivi je boži žlak vdaro. Se zna, da sta se sami vidle za mrtvivi, nesta pa bile.

Zdravstvo.

Fond za zdravstveno obrambo dijakov.

Od jetike vmerje največ lūdi. Znano je, ka je najbolje razširjena med najsiromaškejšimi, šteri nemajo sred-stein, ka bi se zdravili v zdraviliščaj i tak vūpali na ozdravljenje. Dvoje je vodilo odbor fonda, ka je določo 20500 Din za zdravljenje jetičnih vu-čencov v Topolščici. 1. da se ohrani, či je li mogoče, življenje jetičnoga, za šteroga so stariši že telko žrtvūvali i šteri njim je mogoče jedino vūpanje. 2. da se z odstranjenjem jetičnoga vučenca odstrani nevarnost, ka bi se beteg tūdi drugi nakopali.

V počitniških (ferijalnih) koloni-

jaj spoznajo mnogi sirmaški vučenci, da je življenje nej tak čarno, kak so ga dozda poznali v domačem krogi i ka njim more dati tūdi sunca. Ne samo, ka se v kolonijaj telovno opo-morejo za prišestno življenjsko borbo, v kolonijaj se včijo pod stalnim nad-zorstvom zaščitnih sester i zdravnika higijenskoga (zdravstvenoga) življenja, dostojnosti i skupnosti. Na stroške fonda za obrambo vučencov je bilo poslanih iz vseh krajev banovine v počitniške kolonije prej 100 vučen-cov. Zdravstvena doma v Maribori i v Celji sta poslala deco v počitniški dom kraljice Marije na Pohorji, šolska poliklinika v Ljubljani pa v počit-niški dom na Rakitno, šteri je last Higijenskoga zavoda.

Poslopje počitniškoga doma na Rakitni je koštalo z opremov vred 60000 Din. Deloma se je zidao iz prispevkov fonda. Zato ka je potrebno zidati ešče edno poslopje, gde de mesto za 100 vučencov i zbošati skrb-stvo za vodo, so določili iz fonda nova sredstva. Počitniški dom, šteri je tak zgrajen i tak opremlen po vseh predpisaj zdravstva, zmenša stroške letovanja za vsakoga vučenca do 200 Din. V drugih kolonijaj stane leto-vanje mesečno po 600 Din za osebo, na Rakitni košta samo 480 Din. Cena se bo znižala včasi na 400 Din, kak hitro de zgrajen i opremlen drugi dom. Kak hitro se zbošajo razmere, bo postao počitniški dom na Rakitni okrevališče za jetične učence.

Brezi prispevkov iz fonda za obrambo vučencov, bi se novo pos-lopje šolske poliklinike v Ljubljani ne moglo zidati ešče duga leta. Tak de se pa s pomočjov toga fonda i po-sojila spomladi začnola z zidanjem. Kak hitro de zgrajena šolska polikli-nika v Ljubljani, bodo začnoli vsta-navlati poliklinike v krajaj, gde jih ešče nega, a šole prispevajo v fond za obrambo vučencov. Samo na te način de lejko zdravstvena obramba vučencov podpuna. S podpiranjem i nastanavljanjem novih šolskih kuhinj se spopolnjava socijalna obramba vu-čencov. Prosvetni oddelek banske up-rave bo pa tūdi prav rabo sredstva za zdravstveno, telovno i treznostno vzgojo vučencov. S tov razdelitvijov fonda so ešče nej rešena vsa pitanja zdravstvene i socijalne zaščite vučen-cov, kak tūdi nej zdravstvena uredba šol. Ali vendar vūpajo s tem fondom po letaj dosta dosegnoli. Nešterna šol-ska vodstva se pritožavajo, ka so pri razdelitvi fonda zapostavljena, zato ka nemrejo vporablati polovico prispev-kov fonda, kak to predpisuje zakon samo za potrebe svojih šol. Či zdaj štera šola menje dobi, kak njoj po zakoni pripada, gotovo pride čas, kda se bo porabilo za zaščito njenih vu-čencov z ustanovitvijov nove polikli-nike dosta več, kak pa prispevajo vu-čenci. Nešterna šola bi mogla čakati dve leti, ka bi lejko iz svojih pris-pevkov fonda poslala samo ednoga jetičnoga vučenca na zdravljenje v To-polščico. Za ustanavljenje novih usta-nov so potrebna sredstva. Za vsakšo novo ustanovo pa lejko trdimo, ka de koristila pač vučencem samim.

Za 1. 1933/34 so Slūžbene no-vine z dne 2. decembra 1933. prine-sle te proračun od fonda za zaščito vu-čencov.

Nabava zdravil, zdravljenje v bolni- caj, stalna okrevališča, zdravilišča itd.	40.000 D
Zdravstvena, telovna i treznostna vz- goja vučencov	10.000 „
Ustanavljanje i državljanje vseh usta- nov za soc.-higijensko zaščit vučenc.	150000 „
Popravljanje higijenskih prilik po šol. zgradbaj	6.000 „
Ferijalne kolonije	57.693 „

Ta sredstva je odbor fonda raz-delo po dozdašnjih vidikaj. (Zdravje št. 12—1933.)

Gospodarstvo.

Škropljenje proti krastavosti i črvivosti.

Tretja najcenejša je pa bakreno vapnena brozga. Z 1% bakreno-vap-nenov brozgov (mešanico) vzememo na 100 litrov vode 1 kg modre galice i 1/2 kg negašenoga vapna (ali pa 1 1/4 kg gašenoga vapna.) Polovico vode vlijemo na galic, polovico pa na

Jeli se ščete od protima i reumatizma popunoma osloboditi?

Krči i trganje v kotrigaj i sklepah, otečene kotrige, falingaste roke i noge, trganje, zbadanje i krči v raznih delih tela, celo i slabost oči so pogosci posledice reumatizma i bolenje čont, ki se morejo odstraniti, ar inači beteg vse bole napreduje.

Nūdim vam

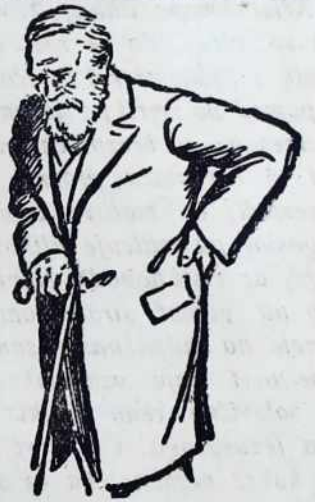
edno zdravilno, vodno kislino razdejaajoče, zmen-janje tvarine i izločevanje pospešujoče

domače pitno zdravljenje,

štero se na umetni način povsem naravno sestavi po ednoj miloj zdravilnoj vre-tini, ki jo dobrotliva mati priroda davle za blagostanje betežastoga človečanstva. Pišite mi včasi i brez plačn o dobite edno podvučno raspravo.

Pošta:

AUGUST MÄRZKE, BERLIN-TELTOW,
Hermann Göring-Alle 8, Abt. 287.

vapno i pred nūcanjom vlijemo gali-covo vodo v vapneno vodo, ne pa vapneno na galicovo. Če nam pa os-tane tekočina na drugi den, njej pri-denimo na 100 litrov 10 dkg cukra, ka ne zgūbi svoje moči.

Pri drugom škropljenji morejo cvetni listni že odpadnoti. Časni listi, to so listi poleg jabok, so malo za-sūkani. Prašniki i pestiči pa se ešče držijo jabuke i stojijo naravnost gor.

Pri tretjem škropljenji ne vidimo več časni listov niti prašnikov ali pes-tičov. Vse to že more odpadnoti. Sad pa more biti debeli, kak srednji oreh.

Prvič škropimo z 1—1 1/2 % ba-kreno-vapnenov brozgov včasi kak se nam pokažejo poganki. Drugič z 1% bakreno-vapnenov brozgov, gda se pokaže listje. K tomi še pridene-mo na 100 litrov 10 dkg švajnfurtsko-ga (urania) zelenila i špricamo včasi kak cvetje odpadne.

Tretjič špricamo z 1% bakreno-vapnenov brozgov 2 ali 3 tedne po drugom špricanji, gda je sad debeli kak mladi orehi. Če ščemo dosegnoli zaželjeni hasek, se moremo držati zgornjega navodila, ar je to že pre-zkušeno. Posebno moremo paziti, če nūcamo nesprosen, nesprosit ali šva-jnfurtsko (urania) zelenilo, ar so vsa ta troja vrstva strupena (čemerna) i bi s svojov nepredvidnostjov lahko več škodili kak hasnili.

Ne držimo s križ roke i ne gle-dajmo kak nam vničavajo trūd sadni škodljivci po našoj lastnoj krivdi. Sad-jarstvo je gospodarska panoga, štera vsakomi kmetiskomi človeki z jako malimi trūdi spravi največji dobiček. Bo pa te ešče vekši, če bomo meli zdravo, lepo i zbrano sadje. Dnes so časi takši, ka samo s prvovrstnim blagom lahko pridemo na svetovni trg i tam zpodrinemo drugo i se sami vtrdimo. Vsi pogoji zato so nam dani, samo dosta, dosta dobre vole nam ešče menka.

Velka večina jabok preminočega leta je bila pikasta. Takša jaboka so ne za odajo i če je naši mali prekūpci kūpūjejo, nam s tem samo pokvarijo stalne odjemalce. Te falinge se morejo odpraviti samo na prle vpisani način i če se odpravijo, te bo mela dober uspeh tūdi sadjarska zadrūga, na štere ustanovitvi že leta dugo dela naš vrli i požrtvūvalni kmetijski referent g. Li-povec s pomočjov naših kmetovalcov sadjarov. (V Maribori je že pred leti nastavljena, pa ne more živeti. Vr.) Vsaki pameten kmetovatec z sadjom bo pri-siljeni pristopiti k takšoj zadrūgi, gda de vido, da bo nāmesto prikūpčeval-cov sam devao v žep dobiček svojih krvavih žulov. (Jako trebe paziti. Vr.)

Cene

Spremembe nega pri cenaj

Vreme.

Toplejša, vedro, vetrovno.

K ODAJI
mlinska zmes i kukorica
pri Vinčec Jožefi v Trnji.

Pošta.

Sraka Ivan, Lipovci. Naročnine 20 Din. sprejeli. Novine pošilamo na skupni naslov Jakob Jožefa, tū je dobite. Gjergjek Štefan, Poznanovci. Za Francijo nega nikšega duga pa tūdi više ne je nikaj plačano. Povzek Franc, D. Slaveči 130. Na lansko leto ne-mate duga. Vrečić Franciška, Marlenheim, Francija. Naslov spremenili, naročnine spre-jeli, februara 2, potom banke Baruch 96:50 Din. S toga je šlo 12 Din. za kalendar. Ba-lazić Anica, Billandiere, Francija. Peneze sprejeli i po želi razdelili, Bog plačaj. Trplan Franciška, Francija. Tvoje priporočeno pis-mo je prišlo lani v Črensovcu novembra 19. Pismo je podpisao i zdigno drugo ne pa ured-nik „Novin“, te da njih ne bilo doma. Zato smo ne mogli naslova po želi spremeniti. Ropoša Štefan, Marly, Francija. Na letos ostalo 56:20 Din. ovo je šlo na kritje naroč-nine za leto 1932 i 1933. Zaostani Marijin list poslali, hvala za lepi dopis. Mlinarič Matjaš, Bratonci. Poslali ste pomotoma staro naroč-nino MI, Glasniki v Ljubljano v zneski 99 Din. Od tec je poslana nam.

Vsem materam

v Beltincih i okolici

je vsigdar pripravljena pomagati pri porodi diplomirana babica

Šaruga Uršula, v Beltincih 220.

Vabilo

na V. redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice r. z. z n. z. v Bogojini, ki se vrši dne 22. aprila 1934. ob 12 vūri v zadružnom prostori s sledečim dnevnim redom:

1. Čitanje zapisnika zadnjega obč. zbora.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobritev računskega zaključka za 1. 1933
5. Slučajnosti.

Ako bi te občni zbor ob navedenom časi ne bio sklepčen, se vrši pol vūre kesnej na istom mestu in pri istom dnevnem redi drugi občni zbor, ki valano sklepa ne gledoč na šte-vilo navzočih članov. O D B O R.

VAŽNO! Tem VAŽNO!

potom naznanjam lastnikom mlatilnih strojev in mlinov,

da dobijo po never-jetno nizkih cenah

REMENJE

pri

BADER HERMAN

trgovcu z usnjem

v DOLNJI LENDAVI

Ustanovljeno 1895

Remenje je iz najboljših inozemskih tovarn, dobi se v s a k e širokosti.

Moja trgovina je v Prekmurju naj-bolj znana, zaupanja vredna in naj-starejša trgovina z usnjem.

Kūpimo smetano, kisilak.

Mlekarna Murska Sobota.

Čebelne panje prazne in suhe jagnjedove des-ke za napravo panjev proda

Mursa na Krapji. p. Ljutomer.